Downloaded via the EU tax law app / web

KONKLU?JONIJIET TAL-AVUKAT ?ENERALI

SHARPSTON

ippre?entati fis-26 ta’ Settembru 2013 (1)

Kaw?a C?366/12

Finanzamt Dortmund-West

vs

Klinikum Dortmund gGmbH

[talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Bundesfinanzhof (il-?ermanja)]

“VAT — Provvista ta’ ?itostati?i g?at-trattament ta’ ‘out-patients’ — E?enzjoni ta’ kura b’so??orn fi sptar u kura medika u attivitajiet relatati mill-vi?in — Jekk ‘attivitajiet relatati mill-vi?in’ g?andhomx ikunu servizzi — Jekk dawn g?andhomx ikunu pprovduti minn persuna li tipprovdi servizzi ta’ kura b’so??orn fi sptar jew kura medika — Jekk dawn g?andhomx ikunu e?enti jekk ikunu relatati mill-vi?in mal-provvista ta’ kura medika li ma ting?atax minn sptar jew stabbiliment simili”

1. Id-dritt tal-Unjoni Ewropea (“UE”) jipprovdi e?enzjoni mill-VAT, g?al, min-na?a l-wa?da, “[kura b’so??orn fi] sptar u kura medika u attivitajiet relatati mill-vi?in mmexxija [ipprovduti] minn entitajiet regolati mid-dritt pubbliku” jew, ta?t kundizzjonijiet so?jali komparabbli, “minn sptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi u stabbilimenti o?rajn ta’ natura simili debitament rikonoxxuti” u, min-na?a l-o?ra, “il-provvista ta’ kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijiet medi?i u paramedi?i”.

2. F’din it-talba g?al de?i?joni preliminari, il-Bundesfinanzhof ?ermani? (Qorti Federali tal-Finanzi) tixtieq tkun taf kif tapplika dawk l-e?enzjonijiet meta medi?ini tal-kimoterapija jing?ataw minn spi?erija tal-isptar u jintu?aw matul trattament ta’ “out-patients” ipprovdut fl-isptar i?da minn tobba f’kapa?ità indipendenti.

Id-dritt tal-UE rilevanti

3. Il-ka? fil-kaw?a prin?ipali jirrigwarda s-snin fiskali 2005 u 2006, meta s-Sitt Direttiva (2) kienet il-le?i?lazzjoni tal-UE applikabbli.

4. Skont l-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva, il-“provvista ta’ o??etti u servizzi mag?mula bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali” kienet su??etta g?all-VAT. Skont l-Artikoli 5(1) u 6(1) rispettivament, provvista ta’ o??etti kienet tfisser “it-trasferiment tad-dritt ta’ sid li jiddisponi minn proprjetà korporali” u provvista ta’ servizzi kienet tfisser “kull operazzjoni li ma tikkostitwix provvista ta’ o??etti skond it-tifsira ta’ l-Artikolu 5” (3).

5. L-Artikolu 12(3)(a) tas-Sitt Direttiva kien jobbliga l-Istati Membri jiffissaw rata standard tal-

VAT ta' mhux inqas minn 15 %. Huma setg?u japplikaw ukoll rata mnaqqsa wa?da jew ?ew? rati mnaqqsa ta' mhux inqas minn 5 % g?all-provvisti tal-kategoriji ta' o??etti u servizzi spe?ifikati fl-Anness H (4).

6. Skont l-Artikolu 13A(1)(b) u (?) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri kellhom je?entaw ("ta?t il-kundizzjonijiet li huma g?andhom ifasslu g?all-iskop biex ji?guraw l-applikazzjoni korretta u ?ara tat-tali e?enzjonijiet u jipprevenu kwalunkwe eva?joni, evitar jew abbu?")

"(b) [kura b'so??orn fi] sptar u kura medika u attivitajiet relatati mill-vi?in mmexxija minn entitajiet regolati mid-dritt pubbliku jew, ta?t kondizzjonijet so?jali komparabbli g?al dawk applikati lill-entitajiet regolati mid-dritt pubbliku, mill-isptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi u stabbliment o?rajn ta, natura simili rikonoxxuti regolarment;

(?) id-disposizzjonijiet [il-provvista] tal-kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijet medi?i u paramedi?i kif definiti mill-Istat Membru kon?ernat" (5).

7. Madankollu, l-Artikolu 13A(2)(b) tal-istess direttiva kien jipprovdi:

"Il-provvista ta' servizzi jew o??etti m'g?andhomx jag?tu e?enzjoni kif pprovduti f'(1) (b) [...] fuq jekk:

– m'huwiex essenzjali g?at-transazzjonijiet e?enti,

– l-iskop ba?iku tieg?u hi li tikseb id-d?ul addizzjonali g?all-organizzazzjoni billi twettaq transazzjonijet li huma b'kompetizzjoni diretta ma' dawk l-impri?i responsabbli g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud." (6)

8. L-Anness H kien jelenka o??etti u servizzi li jistg?u jkunu su??etti g?al rati mnaqqsa tal-VAT. Il-kategorija 3 fil-lista kienet tinkludi: "prodotti farma?ewti?i ta' tip normalment u?ati g?all-kura tas-sa??a, g?all-prevenzjoni tal-mard u g?at-trattament ta' [g?al] skopijiet medi?i [...]" (7).

Id-dritt ?ermani? rilevanti

9. Skont l-ewwel fra?i tal-punt 1 tal-Artikolu 1(1) tal-Umsatzsteuergesetz (Li?i dwar it-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg?) tal-2005 (iktar 'il quddiem l-"UStG"), taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (ji?ifieri, VAT) hija dovuta fuq "il-provvisti ta' o??etti u servizzi li kummer?jant, matul in-negozju tieg?u, jag?mel b'titolu oneru? ?ewwa l-?ermanja". L-Artikolu 3(1) jiddefinixxi l-provvisti ta' o??etti minn kummer?jant b?ala "provvisti li permezz tag?hom huwa jew terza persuna awtorizzata minnu jintitolaw lir-re?ipjent jew terza persuna awtorizzata minnu jbieg? o??etti g?an-nom tieg?u (trasferiment tal-poter li jbieg?)" u l-Artikolu 3(9) jiddefinixxi servizzi b?ala "tran?azzjonijiet li ma jikkostitwixxux provvista ta' o??etti".

10. L-Artikolu 4 tal-UstG jelenka l-e?enzjonijiet mill-VAT. Matul is-snin inkwistjoni, is-subparagrafu 14 kien je?enta "tran?azzjonijiet li jirri?ultaw mill-prattika tal-professjoni ta' tabib, dentist, prattikant mediku, fi?joterapista jew qabla jew minn attività professjonali medika simili [...]", filwaqt li s-subparagrafu 16 kien je?enta, ta?t ?erti kundizzjonijiet, "tran?azzjonijiet relatati mill-vi?in mal-operat ta' sptarijiet".

11. Matul is-snin inkwistjoni, l-Artikolu 116 tal-?ames Ktieb tas-Sozialgesetzbuch (Kodi?i dwar is-Sigurtà So?jali), (iktar 'il quddiem "is-SGB V") kien jipprovdi li tobba tal-isptar (li ma humiex parti minn skema ta' assigurazzjoni g?as-sa??a) li jkunu temmew ta?ri? ulterjuri setg?u, bil-kunsens tal-operatur tal-isptar, ikunu awtorizzati jipprovdu kura medika ta?t dik l-iskema; u skont l-Artikolu 116a, sptarijiet akkreditati li jispe?jalizzaw fil-qasam rilevanti setg?u jkunu awtorizzati li ju?aw tali tobba g?all-provvista ta' kura medika ta?t tali skema f'oqsma fejn ikun ?ie identifikat nuqqas fil-

provvista tal-kura tas-sa??a, sa fejn u sakemm dan kien ne?essarju sabiex dan in-nuqqas ikun kopert".

Il-fatti, il-pro?edura u d-domandi mag?mula

12. Klinikum Dortmund gGmbH (iktar 'il quddiem "Klinikum Dortmund") hija kumpannija b'responsabbiltà limitata, ming?ajr skop ta' lukru, li tamministra sptar. Matul is-snin inkwistjoni, hija kellha awtorizzazzjoni istituzzjonali skont l-Artikolu 116a tas-SGB V, li kienet tawtorizza lill-isptar sabiex jipprovdi kura kemm "in-patient" kif ukoll "out-patient" lill-pazjenti. Il-kura "out-patient" ukoll kienet ipprovduta mit-tobba tal-isptar impjegati minn Klinikum Dortmund li, f'dak il-kuntest, ?admu bl-awtorizazzjoni individwali skont l-Artikolu 116 tas-SGB V.

13. Klinikum Dortmund kienet tipprovdi trattament ta' kimoterapija g?al pazjenti tal-kan?er. Il-medi?ini u?ati (?itostati?i) kienu ji?u mmanifatturati fl-ispi?erija tal-isptar, abba?i ta' preskrizzjoni tat-tabib mag?mula lil kull pazjent individwali. Fejn i?-?itostati?i ntu?aw g?al servizzi u kura medika u kura b'so??orn fi sptar, ma huwiex ikkontestat li l-provvista tag?hom kienet e?entata mill-VAT.

14. ?itostati?i mmanifatturati minn Klinikum Dortmund intu?aw ukoll g?al kura medika "out-patient" ipprovduta fl-isptar minn tobba f'kapa?ità indipendenti, u kienu wkoll pre?unti e?entati mill-VAT. Madankollu, l-awtorità tat-taxxa ?adet il-po?izzjoni, abba?i ta' direttivi amministrattivi ?odda (li ma humiex vinkolanti fil-qrati), li l-g?oti ta' medi?ini bi ?las matul kura "out-patient" g?al pazjenti b'tumur kien taxxabbli sa mill-2005. Hija emendat l-istima tal-VAT ta' Klinikum Dortmund, billi ntaxxat il-VAT fuq l-outputs i?da ppermettiet tnaqqis tat-taxxa tal-input rilevanti. (Ma jidhirx li huwa kkontestat li, f'ka? li l-istess medi?ini kienu u?ati mill-istess tobba f'kapa?ità indipendenti wkoll i?da f'binjiet privati u mhux fil-kuntest ta' awtorizzazzjoni individwali skont l-Artikolu 116 tas-SGB V, il-provvista tal-medi?ini ma kinitx tkun e?enti mill-VAT).

15. Billi l-kontestazzjoni ta' Klinikum Dortmund fuq l-evalwazzjoni l-?dida kienet milqug?a mill-Qorti tal-Ewwel Istanza, u l-awtorità tat-taxxa appellat fuq punt ta' li?i quddiem il-qorti tar-rinviju, li talbet de?i?joni preliminari fuq id-domandi segwenti:

"1. L-operazzjoni marbuta mill-qrib [relatata mill-vi?in] g?andha tkun provvista ta' servizzi b'mod konformi mal-Artikolu 6(1) tas-[Sitt Direttiva]?

2. Fil-ka? ta' risposta negattiva g?all-ewwel domanda: operazzjoni marbuta mill-qrib [relatata mill-vi?in] ma' servizzi ta' [kura b'so??orn fi] sptar jew ma' kura medika te?isti biss meta din l-operazzjoni ssir mill-istess persuna taxxabbli li tipprovdi s-servizzi ta' [kura b'so??orn fi] sptar jew il-kura medika?

3. Fil-ka? ta' risposta negattiva g?at-tieni domanda: operazzjoni marbuta mill-qrib [relatata mill-vi?in] te?isti wkoll meta l-kura medika ma tkunx e?enti ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-[Sitt Direttiva] i?da ta?t il-punt (?) tal-istess dispo?izzjoni?"

16. Klinikum Dortmund, il-Gvern ?ermani? u l?Kummissjoni Ewropea lkoll ippre?entaw osservazzjonijiet bil-miktub. Fis-seduta tat-13 ta' ?unju 2013, l-istess partijiet ippre?entaw osservazzjonijiet orali u rrispondew numru ta' domandi bil-miktub mag?mula lilhom mill-Qorti tal-?ustizzja.

Evalwazzjoni

Domanda 1

17. Il-partijiet kollha li ppre?entaw osservazzjonijiet jikkunsidraw li l-espressjoni "attivitajiet relatati mill-vi?in" fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tinkludi provvisti ta' o??etti kif ukoll provvisti

ta' servizzi. Jiena naqbel ma' din l-opinjoni.

18. Jiena nirrikonoxxi li jista' jkun hemm xi dubju lingwistiku. Bosta ver?jonijiet lingwisti?i (8) ju?aw kelma li tikkorrispondi ma' "attivitajiet", kelma li tista' tinftiehem li hija fa?ilment relatata iktar mal-provvista ta' servizzi milli ta' o??etti, filwaqt li l-ma??oranza tal-ver?jonijiet lingwisti?i (9) ju?aw kelma li tikkorrispondi ma' "tran?azzjonijiet", li tista' iktar tinftiehem fa?ilment li tkopri ?-?ew? tipi ta' provvisti. Madankollu, jekk "attivitajiet" g?andhom ikunu e?enti mill-VAT, isegwi li l-kelma tirreferi g?al xi ?a?a li altrimenti setg?et kienet su??etta g?aliha. U fil-kuntest tal-formulazzjoni tal-le?i?lazzjoni, tran?azzjonijiet (li jistg?u jkunu provvisti ta' o??etti jew servizzi i?da li g?andhom ikunu jew wa?da jew l-o?ra) biss jistg?u jkunu su??etti g?all-VAT.

19. L-abbozz ori?inali tas-Sitt Direttiva tal-Kummissjoni kien jirreferi, fil-ver?jonijiet lingwisti?i kollha, g?all-"provvista ta' servizzi ta' kura b'so??orn fi sptar u ta' kura medika, u provvisti ta' o??etti in?identali g?alihom" (10) [traduzzjoni mhux uffi?jali]. Ma hemm ebda indikazzjoni li t-tibdil tal-formulazzjoni fil-ver?joni finali adottata mill-Kunsill kien inti? li jeskludi provvisti ta' o??etti. Kieku dik kienet l-intenzjoni, ?gur li kienet tkun iktar espli?ita. Jidher li huwa iktar il-ka? li, g?all-kuntrarju, l-intenzjoni kienet li ji?u inklu?i provvisti ta' servizzi kif ukoll ta' o??etti.

20. Huwa minnu li tal-inqas il-ver?joni Spanjola tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tinkludi formulazzjoni li hija b'mod ?ar iktar restrittiva: "prestaciones de servicios de hospitalización y asistencia sanitaria y las demás relacionadas directamente con las mismas". Interpretazzjoni stretta ta' dik il-ver?joni (11) tista' tissu??erixxi li tirrigwarda biss provvisti ta' servizzi.

21. Skont ?urisprudenza stabbilita, il-kliem u?at f'ver?joni lingwistika wa?da ta' dispo?izzjoni tad-dritt tal-UE ma jistax iservi b?ala l-unika ba?i ta' interpretazzjoni, jew tipprevali fuq il-ver?jonijiet lingwisti?i l-o?ra. Fil-ka? ta' diver?enza bejn il-ver?jonijiet lingwisti?i differenti, id-dispo?izzjoni inkwistjoni g?andha ti?i interpretata b'riferiment g?all-g?an u l-istruttura ?enerali tal-le?i?lazzjoni li tifforma parti minnha (12). F'dan il-ka?, l-Artikolu 13A(1) tas-Sitt Direttiva jistabbilixxi e?enzjonijiet "g?al ?ertu attivitajiet fl-interess pubbliku". Jekk inhu fl-interess pubbliku li ji?u e?entati provvisti ta' servizzi marbuta mill-qrib [relatati mill-vi?in] mas-servizzi ta' kura b'so??orn fi sptar jew ta' kura medika, allura huwa wkoll fl-interess pubbliku li ji?u e?entati provvisti ta' o??etti li g?andhom rabta daqstantie?or mill-vi?in. Jidhirli, g?alhekk, li l-ver?joni Spanjola ta' dik id-dispo?izzjoni ma tistax tipprevali fuq l-o?rajn.

22. Id-dubji tal-qorti tar-rinviju jirri?ultaw b'mod partikolari minn ?ew? sentenzi tal-Qorti tal-?ustizzja — *Ygeia* (13) u *CopyGene* (14) — li fihom sar riferiment g?al "attivitajiet relatati mill-vi?in" fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva b'tali mod li jissu??erixxi li dawn g?andhom ikunu provvisti ta' servizzi.

23. Madankollu, kif ?ie nnotat fl-osservazzjonijiet mag?mula lill-Qorti tal-?ustizzja, dawk is-sentenzi kienu jirrigwardaw sitwazzjonijiet fattwali li kienu jinvolvu biss provvisti ta' servizzi, u dan huwa dak li jispjega l-lingwa u?ata. Barra minn hekk, f'Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit (15), il-Qorti tal-?ustizzja ppro?ediet fuq il-ba?i ?ara li provvisti ta' o??etti kienu jikkwalifikaw g?al e?enzjoni ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, minkejja li l-e?enzjoni tag?hom ma setg?etx tkun i??ustifikata ta?t l-Artikolu 13A(1)(?).

24. G?alhekk jiena tal-opinjoni li l-espressjoni "attivitajiet relatati mill-vi?in" fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tinkludi provvisti ta' o??etti kif ukoll provvisti ta' servizzi.

Domanda 2

25. Klinikum Dortmund u l-Kummissjoni jikkunsidraw li, sabiex tibbenefika mill-e?enzjoni g?al "attivitajiet relatati mill-vi?in" ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, ma huwiex essenzjali li

provvista ssir mill-persuna li tipprovdi “is-servizz ta’ [kura b’so??orn fi] sptar jew kura medika”.

26. Il-Gvern ?ermani? jie?u l-po?izzjoni kuntrarja. B’riferiment g?all-formulazzjoni tad-dispo?izzjoni (kura b’so??orn fi sptar u kura medika u attivitajiet relatati mill-vi?in “immexxija [ipprovduti] minn” ?erti fornituri partikolari), u g?all-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja fis-sens li e?enzjonijiet mill-VAT g?andhom jing?ataw interpretazzjoni stretta, huwa jargumenta li kemm il-kura u anki l-attivitajiet relatati g?andhom ikunu pprovduti mill-istess persuna.

27. Jiena ma naqbilx ma’ din il-po?izzjoni tal-a??ar. Il-kliem inkwistjoni jirrikjedi biss li ?-?ew? provvisti ji?u pprovduti minn fornituri li jaqg?u f’?erta definizzjoni (16). Dan ma jipprovdix li l-fornitur g?andu jkun l-istess fi?-?ew? ka?ijiet. Il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja lanqas ma tiddikjara biss li l-kliem u?at g?all-ispe?ifikazzjoni tal-e?enzjonijiet g?andu jkun interpretat b’mod strett. Hija ??id li l-interpretazzjoni g?andha tkun konformi mal-g?anijiet segwiti mill-e?enzjonijiet u g?andha tosserva r-rekwi?iti tal-prin?ipju ta’ newtralità fiskali inerenti g?as-sistema komuni tal-VAT; interpretazzjoni stretta ma tfissirx li l-fra?ijiet u?ati g?andhom ikunu interpretati b’mod li l-e?enzjonijiet ji??a??du mill-effetti ma?suba tag?hom (17). U kif il-Qorti tal-?ustizzja ddikjarat fil-Kummissjoni vs Franza (18), l-e?enzjoni ta’ attivitajiet relatati mill-vi?in ma’ kura b’so??orn fi sptar u kura medika hija inti?a sabiex ti?gura li l-benefi??ji li jo?or?u minn tali kura ma jkunux imxekkla minn spi?a ikbar sabiex tkun ipprovduta, li tirri?ulta jekk hija, jew attivitajiet relatati mill-vi?in mag?ha, kellhom ikunu su??etti g?all-VAT. Ir-rifjut tal-e?enzjoni sempli?ement abba?i tal-fatt li l-kura u l-attivitajiet relatati ma kinux ipprovduti mill-istess persuna jmur kontra dak l-g?an. Fl-a??ar nett, f’dik l-istess sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja ttrattat it-tra?missjoni ta’ kampjun tad-demm minn laboratorju wie?ed g?all-ie?or b?ala “relatata mill-vi?in” mal-anali?i mag?mula minn dan tal-a??ar u b?ala li te?tie? l-istess trattament tal-VAT ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Huwa g?alhekk ?ar li l-Qorti tal-?ustizzja ma tirrikjedix li l-kura u l-attivitajiet relatati mag?ha jkunu pprovduti mill-istess persuna sabiex dawn tal-a??ar jibbenefikaw mill-e?enzjoni.

28. Il-Gvern ?ermani? jissottometti wkoll li attivitajiet immexxija minn “entitajiet regolati mid-dritt pubbliku jew, ta?t kondizzjonijet so?jali komparabbli g?al dawk applikati lill-entitajiet regolati mid-dritt pubbliku, mill-isptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi u stabbilimenti o?rajn ta, natura simili rikonoxxuti regolarment” biss jistg?u jibbenefikaw mill-e?enzjoni, u li t-tobba inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jaqg?ux f’din id-definizzjoni.

29. Kif ?ustament tinnota l-Kummissjoni, dan il-punt jaqa’ proprju ta?t id-domanda segwenti.

Domanda 3

30. Essenzjalment il-qorti nazzjonali trid tkun taf jekk “attivitajiet relatati mill-vi?in” jistg?ux jibbenefikaw mill-e?enzjoni ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jekk il-kura li mag?ha huma relatati mill-vi?in hija e?enti mhux ta?t l-istess dispo?izzjoni i?da ta?t l-Artikolu 13A(1)(?). Klinikum Dortmund tikkunsidra li jistg?u, u l-Gvern ?ermani? u l-Kummissjoni jikkunsidraw li ma jistg?ux.

31. L-attività inkwistjoni hija l-g?oti ta’ medi?ini minn Klinikum Dortmund, u l-kura li mag?ha dan l-g?oti huwa relatat hija pprovduta minn tobba waqt prattika indipendenti. Jidher li huwa a??ettat fil-pro?eduri nazzjonali, u fl-osservazzjonijiet kollha lill-Qorti tal-?ustizzja, li l-kura attwali pprovduta minn dawn it-tobba tikkwalifika g?al e?enzjoni mill-VAT skont l-Artikolu 13A(1)(?) tas-Sitt Direttiva, mhux l-Artikolu 13A(1)(b), u jiena naqbel.

32. Kif tinnota l-Kummissjoni, dawk id-dispo?izzjonijiet jistabbilixxu e?enzjonijiet separati g?all-provvista ta’ kura medika. Dawn huma distinti mhux skont in-natura tas-servizz i?da skont i?-?irkustanzi li fihom jing?ata.

33. Huwa minnu li l-Qorti tal-?ustizzja ddikjarat b’mod kostanti f’dak ir-rigward li l-kriterju li jrid

jittie?ed inkunsiderazzjoni sabiex ji?i stabbilit il-kamp ta' applikazzjoni ta' dawn i?-?ew? ka?ijiet ta' e?enzjoni huwa inqas marbut man-natura tal-provvista milli mal-post fejn din ti?i pprovduta (19). Madankollu, fl-opinjoni tieg?i dan ma jistax ikun interpretat b?ala li jfisser li l-provvista ta' kura medika g?andha taqa' fl-Artikolu 13A(1)(b) kull meta hija pprovduta *fil-post ta'* entità jew stabbiliment iddefinit f'dik id-dispo?izzjoni, jekk ma jkunx ipprovdut ukoll *minn* dik l-entità jew stabbiliment. F'dak il-kuntest, il-kliem "immexxija [ipprovduti] minn" huma ?ari u inekwivo?i.

34. Huwa minnu wkoll li, fi?-?irkustanzi simili tal-Artikolu 13A(1)(g) (20), il-Qorti tal-?ustizzja sostniet li l-kelmiet "stabbiliment" u "organizzazzjoni" ma jeskludux persuni fi?i?i (21). Madankollu, l-Artikolu 13A(1)(b) jirreferi g?al entitajiet, sptarijiet, ?entri u stabbilimenti, filwaqt li l-Artikolu 13A(1)(?) jirreferi g?all-e?er?izzju ta' professjonijiet, li fil-prin?ipju kapa?i jag?mluhom il-persuni fi?i?i biss. Dan g?all-kuntrarju tal-Artikolu 13A(1)(g), li ma huwiex segwit minn artikolu ekwivalenti g?all-Artikolu 13A(1)(?). Din id-differenza donna turi li l-Artikolu 13A(1)(b) ma g?andux ikun interpretat b'mod wiesa' daqs l-Artikolu 13A(1)(g). Anki jekk ji?i pre?unt li l-Istati Membri jistg?u jirrikonoxxu prattikanti individwali tal-kura medika b?ala "stabbilimenti [...] rikonoxxuti regolarment" li jipprovdu servizzi "ta?t kondizzjonijet so?jali komparabbli g?al dawk applikati lill-entitajiet regolati mid-dritt pubbliku", fid-digriet tar-rinviju u fl-osservazzjonijiet kollha ma huwiex su??erit li dan ir-rikonoxximent ?ie mog?ti lit-tobba inkwistjoni. Fil-fatt, minn dak li ntqal fis-seduta jidher li l-awtorizzazzjoni mog?tija ta?t l-Artikolu 116 tas-SGB V kienet tirrigwarda biss il-possibbiltà li jkunu koperti minn skema ta' assigurazzjoni g?as-sa??a u ma kellha ebda effett ie?or fuq l-istatus tat-tobba.

35. Ser nippro?edi g?alhekk, fuq il-ba?i li l-kura pprovduta mit-tobba, li f'dan il-ka? kienu qed ja?ixxu b'mod indipendenti mill-isptar g?alkemm jipprovdu l-kura fl-isptar, hija e?enti skont l-Artikolu 13A(1)(?) tas-Sitt Direttiva.

36. Mill-formulazzjoni tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva huwa ?ar li, meta servizz ta' kura b'so??orn fi sptar u kura medika tkun e?enti skont dik id-dispo?izzjoni, attivitajiet relatati mill-vi?in g?al dik il-kura jibbenefikaw mill-istess e?enzjoni. G?all-kuntrarju, jista' jkun dedott li, meta kura medika tkun e?enti skont l-Artikolu 13A(1)(?), li ma jsemmi xejn dwar attivitajiet relatati mill-vi?in, l-e?enzjoni ma testendix lil hinn mill-provvista tal-kura nnifisha.

37. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja ddikjarat f'Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit (22) li, "apparti mill-provvista minima ta' o??etti li huma strettament ne?essarji fil-mument li ti?i pprovduta l-kura, il-provvista ta' medi?ini u o??etti o?ra, b?al nu??alijiet bil-lenti preskritti minn tabib jew minn persuni awtorizzati o?rajn, huma fi?ikament u ekonomikament disasso?jati mill-provvista tas-servizz" [traduzzjoni mhux uffi?jali].

38. Dak il-ka? kien jirrigwarda b'mod partikolari l-provvista ta' nu??alijiet bil-preskrizzjoni, u l-Qorti tal-?ustizzja qieset il-provvista ta' medi?ini preskritti fl-istess dawl. Fi?-?irkustanzi kkunsidrati, l-atti ta' dijanjosi (flimkien ma' provvisti ta' o??etti minimi u strettament ne?essarji — b?al forsi, l-amministrazzjoni ta' taqtir fl-g?ajnejn sabiex jitkabbru l-pupilli) u ta' preskrizzjoni jifformaw provvista wa?da li taqa' ta?t l-e?enzjoni tal-Artikolu 13A(1)(?) tas-Sitt Direttiva. Huwa pre?unt li l-istess japplika g?all-provvista ta' kwalunkwe o??etti — b?al pere?empju, ingwenti u faxex — essenzjali g?al kull trattament mag?mul minn prattikant waqt konsulta. G?all-kuntrarju, il-provvista minn xi ottiku jew spi?jar ta' kwalunkwe ?a?a preskritta minn prattikant hija provvista separata li ma taqax ta?t dik l-e?enzjoni.

39. Li kieku kellu jkun hemm e?enzjoni g?all-medi?ini mog?tija fi?-?irkustanzi ta' dan il-ka?, madankollu, jidhirli li din ikollha testendi g?all-medi?ini kollha mog?tija fuq preskrizzjoni, peress li l-preskrizzjoni tal-medi?ini mit-tobba, li jridu jing?ataw mill-ispi?jara, g?andha fil-prin?ipju dejjem titqies b?ala relatata mill-vi?in g?all-kura medika li t-tobba jipprovdu. Madankollu, dan ma jkunx konsistenti mas-sentenza Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit. Barra minn hekk huwa ?ar li prodotti

farma?ewti?i “u?ati g?al [...] trattament ta’ [g?al] finijiet [skopijiet] medi?i” (deskrizzjoni li tidher iktar xierqa g?al medi?ini preskritti minn tabib milli g?al rimedji mog?tija ming?ajr preskrizzjoni), huma fil-prin?ipju su??etti g?al VAT, g?ax kieku jkunu elenkati fl-Anness H tas-Sitt Direttiva.

40. G?alhekk, fil-prin?ipju, jidhirli li r-risposta g?ad-domanda 3 g?andha tkun fis-sens li, essenzjalment, provvista ta’ medi?ini skont preskrizzjoni mag?mula matul il-provvista ta’ kura medika ma tistax tibbenefika mill-e?enzjoni tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jekk il-kura li mag?ha hija relatata mill-vi?in hija fiha nnifisha e?entata mhux ta?t l-istess dispo?izzjoni i?da ta?t l-Artikolu 13A(1)(?).

41. Madankollu, ma huwiex ne?essarju, fi?-?irkustanzi partikolari tal-ka? fil-kaw?a prin?ipali, li l-provvista tal-medi?ini ma tistax tkun e?entata ta?t l-Artikolu 13A(1)(?) stess. Il-provvista tista’ forsi titqies mhux b?ala “attività relatata mill-vi?in” i?da b?ala provvista “li hija strettament ne?essarja fil-mument li ti?i pprovduta l-kura” u mhux “fi?ikament u ekonomikament disasso?jata mill-provvista tas-servizz”, sabiex nu?a l-formulazzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja f’Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit (23).

42. Varjant ta’ dik il-possibbiltà jista’ jkun li l-provvista u l-amministrazzjoni tal-medi?ini g?andhom jitqiesu b?ala, mill-?did fil-formulazzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja, “tant marbuta mill-qrib [relatati mill-vi?in] li o??ettivament jifformaw provvista ekonomika wa?da indivi?ibbli u li jkun artifi?jali li din tinqasam” (24). Alternattivament, huma g?andhom jitqiesu b?ala an?illari g?as-servizz prin?ipali b’tali mod li “mhux [...] jikkostitwixx[u] g?an fih[om] [infushom][u] il-mezz li bih wie?ed jibbenefika a?jar mis-servizz prin?ipali tal-fornitur”; dan jista’ japplika g?al “servizzi li jaqg?u lo?ikament fil-kuntest tal-provvista ta’ servizzi ta’ [kura medika] u li jikkostitwixx[u] pass indispensabbli fil-pro?ess tal-provvista ta’ dawn is-servizzi sabiex innifsu, i?da meta jkunjintla?qu l-g?anijiet terapewti?i tag?hom” (25).

43. Possibbiltà differenti tista’ tkun il-b?onn li l-provvista ting?ata l-istess trattament tal-VAT irrispettivament minn jekk il-medi?ini ng?atawx matul trattament “in-patient” jew “out-patient”, sabiex ikun osservat il-prin?ipju ta’ newtralità fiskali inerenti g?as-sistema tal-VAT, li, skont ?urisprudenza stabbilita, jipprekludi li provvisti simili, li jinsabu f’kompetizzjoni, jing?ataw trattament differenti g?all-finijiet tal-VAT (26).

44. Kwalunke evalwazzjoni ta’ dawn il-possibiltajiet g?andha tkun ibba?ata pjuttost fuq iktar informazzjoni dwar i?-?irkustanzi tat-trattament minn dik inklu?a fid-digriet tar-rinviju. Kull konstatazzjoni fattwali ne?essarja f’dak ir-rigward g?andha ovvjament issir mill-qorti nazzjonali kompetenti, i?da fis-seduta l-Qorti tal-?ustizzja talbet lill-partijiet jikkunsidraw ir-rilevanza ta’ numru ta’ kwistjonijiet, inklu? in-natura pre?i?a tal-kura medika pprovduta u l-identità tal-fornitur, il-kwistjoni dwar jekk dik il-kura setg?etx tkun ipprovduta ming?ajr il-provvista tal-medi?ini inkwistjoni u l-identità tal-persuna li ng?atat id-dritt li tiddisponi mill-medi?ini b?ala proprjetarju (fi kliem ie?or, min ir?ieva l-provvista).

45. Mir-risposti tal-partijiet jiena fhimt li hemm qbil li t-trattament inkwistjoni jinkludi serje ta’ attivitajiet marbuta flimkien. Tabib jag?mel dijanjosi tal-kundizzjoni pre?i?a tal-pazjent u jidentifika formulazzjoni g?a?-?itostati?i mag?mula apposta g?at-trattament ta’ dik il-kundizzjoni individwali; tinbena skeda terapewtika mal-pazjent; i?-?itostati?i ji?u preskritti mit-tabib u mag?mula mill-ispi?jar; il-medi?ina ti?i vverifikata u medi?ini kumplimentari jistg?u ji?diedu sabiex inaqqsu l-effetti sekondarja (is-side effects); imbag?ad ti?i amministrata mill-istaff mediku ta?t is-supervi?joni tat-tabib jew bit-tabib jin?amm informat bi kwalunkwe problema li tista’ tirrikjedi l-intervent tieg?u; f’kull stadju jista’ jkun ne?essarju li huwa ja??usta d-do?a jew il-kompo?izzjoni tal-medi?ini amministrati, jew jibdel l-iskeda terapewtika.

46. Abba?i ta’ dik id-deskrizzjoni huwa ?ar li hemm kontinwità terapewtika, li tinkludi kemm “il-

provvista ta' kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijiet medi?i u paramedi?i" u l-provvista ta' medi?ini. Huwa ?ar ukoll li ming?ajr il-provvista ta' medi?ini, il-kura medika fiha nnifisha ma g?andha ebda g?an; dik il-provvista hija g?alhekk, "strettament ne?essarja fil-mument li ti?i pprovduta l-kura".

47. Madankollu, jiena nsib diffikultà sabiex nikkunsidra, fl-istess waqt, li jew il-provvista tal-medi?ini ma hijiex "fi?ikament u ekonomikament disasso?jata mill-provvista tal-[kura medika]" jew li hija "tant marbuta mill-qrib [relatati mill-vi?in] [mal-kura medika] li o??ettivament jifformaw provvista ekonomika wa?da indivi?ibbli u li jkun artifi?jali li din tinqasam".

48. F'dak ir-rigward, huwa ne?essarju li ji?i kkunsidrat minn min, u lil min, hija mag?mula l-provvista ta' medi?ini. Din il-kwistjoni kienet indirizzata fis-seduta u, g?alkemm kien irrikonoxxut li kwa?i f'kull ka? il-?las sar minn entità ta' assigurazzjoni g?as-sa??a privata jew pubblika, kien jidher li hemm qbil li d-"dritt li tiddisponi mill-[medi?ini] b?ala proprjetarju" huwa miksub mill-pazjent. La t-tabib u lanqas l-assigurazzjoni g?as-sa??a ma tista' tordna lill-pazjent jekk ja??ettax jew le l-amministrazzjoni tal-medi?ini. Dan ifisser li huwa impossibbli li jkun ikkunsidrat li t-tabib jg?addi l-provvista tal-medi?ini lill-pazjent, b?ala parti integrali mill-kura medika pprovduta. Jidher g?alhekk ne?essarju li nippro?edi fuq il-ba?i li l-pazjent jir?ievi iktar minn provvista wa?da: kura medika mit-tabib u staff mediku; medi?ini mill-ispi?erija tal-isptar.

49. Fejn provvisti separati jsiru minn persuni separati, jidher li huwa inevitabbli li dawk il-provvisti ma jistg?ux "o??ettivament jifformaw provvista ekonomika wa?da indivi?ibbli u li jkun artifi?jali li din tinqasam". Huma jistg?u jkunu (fil-fatt jidhru li *huma*) "relatati mill-vi?in" u tali relazzjoni mill-vi?in tikkwalifika provvista ta' medi?ini b?ala e?enti meta l-provvista ta' kura medika relatata tkun e?enti ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, i?da mhux meta din tkun e?enti ta?t l-Artikolu 13A(1)(?). F'dak ir-rigward, is-separazzjoni bejn il-persuna li tipprovdi l-medi?ini u l-persuna li tipprovdi l-kura medika g?andha fl-opinjoni tieg?i tipprekludi lil dawn it-tnejn milli jkunu meqjusa b?ala provvista wa?da, irrispettivament mill-fatt li l-ebda provvista ma jista' jkollha g?an utli ming?ajr l-o?ra – g?all-kuntrarju ta', pere?empju, is-sitwazzjoni e?aminata fi *Deutsche Bank* (27), fejn ?ew? provvisti komparabbli marbuta kienu mag?mula mill-istess persuna taxxabbli.

50. Ra?unament simili jwassalni g?all-opinjoni li l-provvista tal-medi?ini ma tistax titqies b?ala "an?illari g?a[s-]servizz prin?ipali [g?ax ma] [t]ikkostitwixxi[x] g?an fih[a] innif[isha], i?da [hija] mezz li bih wie?ed jibbenefika a?jar mis-servizz prin?ipali tal-fornitur". Meta tabib jipprovdi s-servizzi ta' dijanjosi, preskrizzjoni u supervi?joni deskritti fir-risposta g?ad-domandi tal-Qorti tal-?ustizzja, ikun artifi?jali li jing?ad li l-medi?ini amministrati ?ew ipprovduti – minn persuna differenti – b?ala "mezz li bih wie?ed jibbenefika a?jar mis-servizz prin?ipali tal-fornitur". Il-provvista tal-medi?ini hija, lo?ikament, relatata mill-vi?in mas-servizzi tat-tabib i?da ?gur li hija separata minnhom u ma hijiex mezz li wie?ed jibbenefika a?jar minnhom (jew li wie?ed jibbenefika minnhom f'kundizzjonijiet a?jar, b'mod iktar litterali tal-formulazzjoni u?ata mill-Qorti tal-?ustizzja bil-Fran?i?, il-lingwa tad-deliberazzjoni tag?ha). Wie?ed jista' tabil?aqq anki jqis il-provvista tal-medi?ini b?ala l-aspett prin?ipali li jippreokkupa lill-pazjent, u d-dijanjosi, preskrizzjoni u supervi?joni tal-amministrazzjoni b?ala mezz li permezz tieg?u jibbenefika minn dik il-provvista ta?t l-a?jar kundizzjonijiet possibbli.

51. Jibqa' li ji?i kkunsidrat jekk il-prin?ipju ta' newtralità fiskali jwassalx g?al konklu?joni differenti.

52. Jiena naqbel mal-Kummissjoni li dan ma huwiex il-ka?.

53. Fin-nuqqas ta' dispo?izzjoni ?ara dan il-prin?ipju ma jippermettix li l-kamp ta' applikazzjoni ta' e?enzjoni ji?i esti?. Din ma hijiex regola tad-dritt primarju i?da prin?ipju ta' interpretazzjoni, li g?andu ji?i applikat b'mod parallel mal-prin?ipju li jg?id li l-e?enzjonijiet g?andhom ji?u interpretati b'mod strett (28).

54. F'dak ir-rigward, il-kliem tal-Artikolu 13A(1)(b) u (?) tas-Sitt Direttiva jag?mel distinzjoni ?ara bejn kura pprovduta minn entitatjiet irregolati mid-dritt pubbliku jew stabbilimenti debitament rikonoxxuti li joperaw ta?t kundizzjonijiet so?jali komparabbli u dik ipprovduta – minn persuni o?ra u ta?t kundizzjonijiet so?jali o?ra – fl-e?er?izzju ta' professjonijiet medi?i u paramedi?i.

55. Ladarba differenza fit-trattament hija stabbilita b'mod ?ar fis-Sitt Direttiva, din ma tistax tinbidel minn prin?ipju ta' interpretazzjoni li ma g?andu ebda prevalenza fuq test le?i?lattiv.

56. Jista' madankollu jibqa' possibbli li Stat Membru jikkontrobatti periklu ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni billi ju?a l-g?a?la li jistabbilixxi kundizzjonijiet "g?al skopijiet [...] tal-prevenzjoni ta' kwalunkwe [...] abbu? possibbli" ta?t l-Artikolu 13A(1) tas-Sitt Direttiva jew jirrifjuta, skont l-Artikolu 13A(2)(b), milli jag?ti e?enzjoni lill-provvisti, li jistg?u jkunu e?entati ta?t l-Artikolu 13A(1)(b) jekk l-iskop ba?iku tag?hom kien "li [jiksbu] d?ul addizzjonali [...] billi [jwettqu] transazzjonijet li huma b'kompetizzjoni diretta ma' dawk l-impri?i responsabbli g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud". Madankollu, kwalunkwe tali mi?ura tinvolvi l-limitazzjoni tal-e?enzjoni g?al tran?azzjonijiet relatati mill-vi?in ma' servizz ta' kura b'so??orn fi sptar u kura medika fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b), u mhux testendiha g?al dawk relatati mill-vi?in mal-provvista tal-kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijiet medi?i u paramedi?i fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(?). Fi kliem ie?or, din tkun tinvolvi l-impo?izzjoni tat-taxxa fejn pre?entement ma hijiex imposta, iktar milli estensjoni tal-iskop ta' x'inhu e?enti mill-VAT.

57. Nirrikonoxxi illi l-opinjoni li wasalt g?aliha – li l-provvista ta' medi?ini tista' tkun su??etta g?al, jew e?entata mill-VAT skont il-kuntest li fih hija ti?i amministrata – tista' tidher kontradittorja. Madankollu, li jing?ad li l-Artikolu 13A(1)(?) huwa inti?, b?all-Artikolu 13A(1)(b), sabiex jinkludi attivitajiet relatati mill-vi?in mal-kura deskritta jkun ifisser li ji?diedu mal-ewwel dispo?izzjoni msemmija kliem li fil-fatt ma huwiex hemm. ?ertament b?ala konsegwenza jista' jkun li hemm lakuna fil-le?i?lazzjoni. Jekk inhu hekk, dik hija kompetenza tal-le?i?latur. Ma jidhirlix, madankollu, li huwa xieraq li r-ra?unament tas-sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja f'Il?Kummissjoni vs Franza (29) ji?i esti? g?all-ka?ijiet kollha li fihom l-ispejje? jistg?u ji?diedu billi jkunu su??etti g?all-VAT, fl-assenza ta' intenzjoni le?i?lattiva ?ara f'dak is-sens.

Konklu?joni

58. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha mag?mula hawn fuq, jiena tal-fehma li l-Qorti tal-?ustizzja g?andha tirrispondi d-domandi mag?mula mill-Bundesfinanzhof f'dan is-sens:

1. Il-fra?i "attivitajiet relatati mill-vi?in" fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, dwar l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima — tinkludi kemm provvisti ta' o??etti kif ukoll provvisti ta' servizzi.

2. Sabiex tikkwalifika g?all-e?enzjoni b?ala attività relatata mill-vi?in ma' kura b'so??orn fi sptar jew kura medika skont l-Artikolu 13A(1)(b) tad-Direttiva 77/388/KEE, ma huwiex essenzjali li l-provvista ssir mill-persuna li tipprovdi l-kura inkwistjoni.

3. Provvisti ta' o??etti jew servizzi li huma

(i) relatata mill-vi?in mal-provvista ta' kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijiet medi?i u

paramedi?i fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(?) tad-Direttiva 77/388/KEE,

(ii) fi?ikament u ekonomikament disasso?jati mill-provvista ta' dik il-kura medika u

(iii) mhux relatati mill-vi?in ma' kura b'so??orn fi sptar jew kura medika fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tal-istess direttiva

ma jikkwalifikawx g?al e?enzjoni ta?t wa?da minn dawk i?-?ew? dispo?izzjonijiet.

1 – Lingwa ori?inali: l-Ingli?.

2 – Is-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (Edizzjoni Spe?jali bil-Malti: Kap. 9, Vol. 01, p. 23). Din t?assret u ?iet issostitwita bid-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (?U L 347, p. 1), li fasslet mill-?did l-istruttura u l-formulazzjoni tas-Sitt Direttiva ming?ajr ma ?abet bidliet materjali fil-prin?ipju (ara l-premessa 3 fil-preambolu).

3 – Ara l-Artikoli 2(1)(a), 14(1) u 24(1) tad-Direttiva 2006/112.

4 – Ara l-Artikoli 96 sa 99 tad-Direttiva 2006/112.

5 – Ara l-Artikolu 132(1)(b) u (?) tad-Direttiva 2006/112. Il-ver?joni Ingli?a tu?a l-fra?i "medical care" fi?-?ew? dispo?izzjonijiet, waqt li lingwi o?ra ju?aw fra?ijiet differenti. Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja sostniet li t-tifsira hija l-istess fit-tnejn li huma: ara s-sentenza tas-6 ta' Novembru 2013, Dornier (C?45/01 ?abra p. I?12911, punti 46 sa 50).

6 – Ara l-Artikolu 134 tad-Direttiva 2006/112.

7 – Ara l-punt 3 tal-Anness III tad-Direttiva 2006/112.

8 – Apparti mill-Ingli?, ara pere?empju, il-ver?joni Ungeri?a, Maltija u Svedi?a.

9 – Inklu? il-?ames ver?jonijiet lingwisti?i kollha, bl-e??ezzjoni tal-Ingli?, li fihom is-Sitt Direttiva kienet adottata ori?inarjament: Dani?, Olandi?, Fran?i?, ?ermani? u Taljan.

10 – ?U 1973 C 80, p. 1, l-Artikolu 14(1)(b).

11 – Litteralment, "provvisti ta' servizzi ta' kura b'so??orn fi sptar u kura tas-sa??a u o?rajn [ji?ifieri provvisti ta' servizzi o?rajn] direttament relatati mag?hom".

12 – Ara, pere?empju, is-sentenza tat-3 ta' Marzu 2011, Il-Kummissjoni vs Il-Pajji?i l?Baxxi, (C-41/09, ?abra p. I?831, punt 44 u l-?urisprudenza ??itata). Ara wkoll is-sentenza tat-2 ta' April 1998, EMU Tabac *et* (C?296/95, ?abra p. I?1605, punt 36).

13 – Sentenza tal-1 ta' Di?embru 2005 (Kaw?i mag?quda C?394/04 u C?395/04, ?abra p. I?10373, punt 25).

14 – Sentenza tal-10 ta' ?unju 2010 (C?262/08, ?abra p. I?5053, punt 40).

15 – Sentenza tat-23 ta' Frar 1988 (C?353/85, ?abra p. I-817, punti 33 sa 35).

16 – Ara wkoll l-anali?i fit-tabella fil-punt 27 tal-konklu?jonijiet tieg?i fil-Kaw?a *CopyGene*, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 14.

17 – Ara, g?al e?empju re?enti, is-sentenza tal-15 ta' Novembru 2012, Zimmermann (C?174/11, punt 22 u l-?urisprudenza ??itata).

18 – Sentenza tal-11 ta' Jannar 2001 (C-76/99, ?abra p. I?249, punt 23).

19 – Ara, pere?empju, is-sentenza tat-8 ta' ?unju 2006, L.u.P. (C?106.05, ?abra p. I?5123, punt 22 u l-?urisprudenza ??itata); u s-sentenza *CopyGene*, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 14, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata.

20 – Li je?enta "il-provvediment [provvista] tas-servizzi u ta' l-o??etti marbuta mal-komfort [benessere] u x-xog?ol tas-sigurtà so?jali, inklu?i dawk fornuti mid-djar ta' l-anzjani, mill-entitajiet irregolati mid-dritt pubbliku jew minn organizazzjonijiet o?rajn rikonoxxuti b?ala tal-karità mill-Istat Membru kon?ernat".

21 – Ara s-sentenza *Zimmermann*, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 17, punt 57 u l-?urisprudenza ??itata.

22 – I??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 15, punt 33.

23 – Ara l-punt 37 u n-nota ta' qieg? il-pa?na 22 iktar 'il fuq.

24 – G?al e?empju re?enti ?afna, ara s-sentenza tal-21 ta' Frar 2013, Žamberk (C?18/12, punt 28 u l-?urisprudenza ??itata).

25 – Ara, pere?empju, CopyGene, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 14, punt 40 u l-?urisprudenza ??itata.

26 – Ara, pere?empju, L.u.P., i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 19, punti 24 u 32.

27 – Sentenza tad-19 ta' Lulju 2012 (C?44/11, punti 20 sa 29); ara wkoll il-konklu?jonijiet tieg?i f'dik il-kaw?a, punti 26 sa 32.

28 – Ara s-sentenza Deutsche Bank, i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 27, punt 45.

29 – I??itata fil-punt 27, nota ta' qieg? il-pa?na 18, iktar 'il fuq.